

**КЊИГА ПРЕДМЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА
СПЕЦИЈАЛНА ЕДУКАЦИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОСОБА СА
ТЕШКОЋАМА У МЕНТАЛНОМ РАЗВОЈУ**

Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА НАУЧНОГ ИСТРАЖИВАЊА СА СТАТИСТИКОМ			
Наставник: Ђурић С. Слађана, Требјешанин М. Жарко			
Сарадник: Ментус С. Татјана, Теовановић Р. Предраг			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више студијских програма			
Број ЕСПБ: 9			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Добијање целовитог увида у све фазе научног истраживања и оспособљавање за самостално планирање и спровођење научно-истраживачких пројеката. Суштинска сврха изучавања методологије у оквиру овог студијског програма је да студенте снабде научним алаткама за квалитетно конципирање сопственог истраживачког пројекта. У оквиру програма студентима ће бити понуђени целовити прегледи метода, и то почев од општих теоријских метода, преко посебних метода наука, до метода искуствених истраживања које се могу применити у областима специјалне едукације и рехабилитације. Уз теоријска знања о сваком изложеном методу биће вежбани примери њихове практичне примене, како би студенти што боље разумели њихову суштину и били у прилици да их и сами практично примене.			
Исход предмета Способност осмишљавања и дизајнирања нацрта сопственог истраживања у области специјалне едукације и рехабилитације, као и способности избора адекватног метода, налажења извора података, њихове обраде и интерпретације.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Концепт теоријске наставе претпоставља упознавање са појмом, карактеристикама и донетима појединих метода научно-истраживачког рада. Кључне теме се тичу концептуализације и операционализације истраживања, валоризације и евалуације других емпиријских истраживања: главне фазе истраживачког процеса (одређење проблема, пројектовање истраживања, извођење истраживања, обрада и анализа података) и истраживачке методе (упитник и интервју, технике скалирања и процењивања, испитивање и мерење ставова, анализа садржаја). <i>Практична настава</i> На часовима практичне наставе студенти вежбају примену усвојених теоријских знања кроз креирање сопственог нацрта истраживања, избор адекватних метода, израду и примену инструмената, обраду и интерпретацију добијених налаза.			
Литература 1. Хавелка, Н., Кузмановић, Б., Попадић, Д. (1998). <i>Методe и технике социјалнопсихолошких истраживања</i> . Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије. ISBN 86-83797-25-2. 2. Ђурић, С. (2013). <i>Истраживање безбедности – квалитативни приступ</i> . Београд: Факултет безбедности. ISBN 978-86-84069-70-4. 3. Фајгел, С. (2005). <i>Методe истраживања понашања</i> . Београд: Центар за примењену психологију. ISBN 86-83797-38-4. 4. Ђурић, С. (2005). Методологија фокусгрупног истраживања. <i>Социологија</i> , 47(1), 1-26. ISSN 0038-0318. 5. Kumar, R. (2005). <i>Research methodology: a step-by-step guide for beginners</i> , Sage Publications. ISBN-13: 9781412911948. 6. De Walt, K. M., De Walt, B. R. (2002). <i>Participant observation: a guide for fieldworkers</i> . Walnut Creek, CA: AltaMira Press. ISBN 978-0-7591-1928-4.			
Број часова активне наставе: 8		Теоријска настава: 4	Практична настава: 4
Методe извођења наставе Предавања, практична предавања и вежбе, са учешћем студената у реализовању теоријске и практичне наставе, учешће у истраживачком раду.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	30
практична настава	20	усмени испит	40

Назив предмета: ТРЕТМАН ИГРОМ			
Наставник: Јапунца-Миљисављевић М. Мирјана; Гагић Д. Сања			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају са начином извођења третмана игром код деце код које је индикована његова примена, уз могућност укључивања њихових породица као активног учесника третмана.			
Исход предмета Исход предмета је да се студенти оспособе да путем принципа и техника третмана игром спроведу активности које ће да ублаже или инхибирају стање због којег је дете обухваћено овом врстом третмана, уз подизање нивоа његовог самопоштовања и самопоуздања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција основних термина у третману игром; Разлике између дечје игре и третмана игром; Имагинарне игре; Такмичарске игре – развојни приступ; Конкурентске игре; Традиционалне игре; Базични принципи у третману игром; Технике рада у третману игром; Укљученост родитеља; Улога теорије привржености у третману игром; Учење социјалних вештина кроз игру; Играчке и опрема за третман игром; Игре картама у третману игром код деце са тешкоћама у учењу и деце с ИО; Третман игром код агресивне и самодеструктивне деце; Третман игром код деце с ADHD. <i>Практична настава</i> Обухвата практичну примену обрађених наставних садржаја у току теоријске наставе.			
Литература 1. Guemey, L. (2001). Child-Centred Play Therapy. <i>International Journal of Play Therapy</i> . 10 (2), 13-31. 2. Hall, T., Kaduson, H., & Schaefer, C. (2002). Fifteen effective play therapy techniques. <i>Professional Psychology: Research and Practice</i> . 33(6), 515-522. 3. Schaefer, G., & Reid, S. (Eds.). (2001). <i>Game play: Therapeutic use of childhood games</i> . John Wiley & Sons:Kanada (1-31, 39-64, 109-128, 146-162, 190-211, 283-316) ISBN 0-471-36256-5			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава:2	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, самостални задаци, демонстрације, мултимедија, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	55
колоквијум-и	-	
семинар-и	20		

Назив предмета: ТЕРАПИЈА ПОКРЕТОМ И ПЛЕСОМ			
Наставник: Маћешкић-Петровић С. Драгана, Ђурић-Здравковић А. Александра			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са врстама покрета и њихова повезаност са обрасцима понашања деце са ИО.			
Исход предмета Оспособљавање студената за самостално припремање и практично извођење терапије покретом у складу са индивидуалним способностима и могућностима деце са ИО.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Покрет у Терапији путем покрета; Значај, предмет, и утицај Терапије покретом на развој деце ометене у интелектуалном развоју, Функционалне активности, Моторичко учење, Средства у Терапији путем покрета, Терапија покретом и плесом код различитих потешкоћа у менталном развоју и функционисању <i>Практична настава:</i> Обухвата практичну примену обрађених наставних садржаја у току теоријске наставе			
Литература 1. Киш-Главаш Л. (1995). Евалуација ефеката програма „Рехабилитација путем покрета“ у неким аспектима социјалне компетентности дјеце успореног когнитивног развоја, Дефектологија 1, Загреб (31 стр.). 2. Левандовски, Д., Братковић, Д., (1997). Програм рехабилитације путем покрета, Факултет за дефектологију Свеучилишта у Загребу, Загреб, ISBN 953-6418-02-9, (71 стр.). 3. Кљајић, Ј.(2003). Терапија покретом и плесом детета са аутизмом, Вездес, Београд, ISBN 86-82507-63-3, 1-100 стр. 4. Payne, Н. (2008). Dance Movement Therapy-Theory, Research and Practice, 2 nd Edition. London, New York: Routledge, Taylor and Francis Group. ISBN 1-58391-702-0 (10 стр).			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, самостални задаци, демонстрације, мултимедија, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	55
колоквијум-и	30		
семинар-и	5		

Назив предмета: ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ У РАДУ СА ОСОБАМА СА АУТИЗМОМ			
Наставник: Глумбић П. Ненад; Ђорђевић В. Мирјана			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Студенти стичу знања и вештине планирања и програмирања у раду са децом и одраслим особама с поремећајима аутистичког спектра.			
Исход предмета Од студента се очекује да ће моћи да утврди врсту и ниво потребе за подршком особа с поремећајима аутистичког спектра; да у сарадњи са другим члановима мултидисциплинарног тима креира индивидуалне програме третмана и васпитно-образовног рада, као и да евалуира ефекте примене наведених програма.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорија ума. Дефицит егзекутивних функција код особа са аутизмом. Дефицит централне кохеренције код особа са аутизмом. Сензорни профили деце са аутизмом. Процена адаптивних способности деце са аутизмом. Прагматска компетенција деце са аутизмом. Феномимикрија у аутизму. Едукативна процена деце са аутизмом. Технике подучавања деце са аутизмом. Курикулум креиран за специфичне потребе деце са аутизмом. ТЕАССН. Развојни курикулум. Когнитивни курикулум. Дневна животна терапија. Здраворазумски и еколошки приступ аутизму. <i>Практична настава</i> Примена скала за процену прагматске компетенције, сензорних профила, адаптивних способности и тежине аутизма, обрада и интерпретација резултата, писање извештаја. Процена едукативних потенцијала деце са аутизмом. Постављање едукативне дијагнозе. Утврђивање нивоа потребе за подршком. Креирање индивидуалних програма за пружање подршке у школској средини.			
Литература 1. Глумбић, Н. (2010). Скрининг поремећаја комуникације. ЦИДД, стр. 7-34. (ISBN 978-86-6203-009-2). 2. Милачић-Видојевић, И. (2008). Аутизам: дијагностика и третман. ЦИДД, стр. 61-138. (ISBN 978-86-80113-66-1). 3. Бујас Петковић, З. и сар. (2010). Поремећаји аутистичног спектра. Школска књига, стр. 185-193; 223-307 (ISBN 978-953-0-31583-9).			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	10	усмени испт	50
колоквијум-и	40	
семинар-и			

Назив предмета: СОЦИЈАЛНА ПАРТИЦИПАЦИЈА И ДНЕВНЕ ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ ОСОБА СА ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Каљача С. Светлана; Дучић З. Бојан			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета: Циљ предмета је усвајање знања о актуелним концептима социјалне партиципације, персоналним и социјалним предикторима живота у заједници особа са ИО, као и процедурама за развој и унапређење дневних животних вештина код особа ометених у интелектуалном развоју.			
Исход предмета: Студенти ће усвојити основне теоријске концепте социјалне партиципације особа са интелектуалним поремећајима и упознати се са факторима који могу стимулисати или ограничити живот у заједници ових особа. Студенти ће научити методске процедуре потребне да на адекватан начин планирају, примењују, прате и процењују ефекате програма за развијање дневних животних вештина код особа ометених у интелектуалном развоју.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Појам, дефиниција, модели и профили социјалне партиципације особа са интелектуалном ометеношћу; Лични и средински фактори живота у заједници особа са интелектуалном ометеношћу; Концепти социјалне подршке; Квалитет живота у заједници и животно задовољство особа са интелектуалном ометеношћу; Социјални ставови према особама са интелектуалном ометеношћу; Теоријске основе и различити методски приступи развоју дневних животних вештина. <i>Практична настава</i> На основу непосредне процене нивоа развијености дневних животних вештина особа с интелектуалном ометеношћу потребних за живот у заједници, студенти ће дефинисати индивидуалне програме и процедуре за развој, праћења и евалуације у домену ових вештина.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Каљача, С., Јапунца-Милисављевић, М. (2013). <i>Живот у заједници особа са интелектуалном ометеношћу</i>. Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД. Одабрана поглавља (стр. 11 - 69). ISBN 978-86-6203-040-5. 2. Каљача, С., Глумбић, Н., Милачић-Видојевић, И. (2010). Ставови према социјалној партиципацији особа са интелектуалном ометеношћу. У Ј. Ковачевић, В. Вучинић (ур.), <i>Сметње и поремећаји: Феноменологија, превенција и третман, први део</i> (стр. 381-394). Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-98-2. 3. Каљача, С., Дучић, Б. (2011). Социјална дистанца према особама са интелектуалном ометеношћу. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 10 (1), 93-105. 4. Dusseljee, J. C. E., Rijken, P. M., Cardol, M., Curfs, L. M. G., Groenewegen, P. P. (2011). Participation in daytime activities among people with mild or moderate intellectual disability. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i>, 55 (1), 4-18. 5. Schalock, R. L. (2004). The concept of quality of life: what we know and do not know. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i>, 48 (3), 203-216. 6. Solish, A., Perry, A., Minnes, P. (2010). Participation of children with and without disabilities in social, recreational and leisure activities. <i>Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities</i>, 23(3), 226-236. 7. Verdonschot, M. M. L., De Witte, L. P., Reichrath, E., Buntinx, W. H. E., Curfs, L. M. G. (2009). Community participation of people with an intellectual disability: a review of empirical findings. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i>, 53 (4), 303-318. 8. Bidwell, M. A., and Rehfeldt, R. A. (2004). Using videomodeling to teach a domestic skill with an embedded social skill to adults with severe mental retardation. <i>Behavioral Interventions</i>, 19, 263–274. 9. Duvdevany, I., Arar, E. (2004). Leisure activities, friendships, and quality of life of persons with intellectual disability: foster homes vs community residential settings. <i>International Journal of Rehabilitation Research</i>, 27 (4), 289-296. 10. Palmer, S. B., Wehmeyer, M. L., Davies, D. K., Stock, S. E. (2012). Family members' reports of the technology use of family members with intellectual and developmental disabilities. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i>, 56 (4), 402-414. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, демонстрације, консултације, интернет и интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	семинар	15
практична настава	5	усмени испт	50
колоквијум-и	25	/	/

Назив предмета: МЕТОД СЕНЗОМОТОРНЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ			
Наставник : Маћешкић-Петровић С. Драгана, Ђурић-Здравковић А. Александра			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Оспособљавање студената за процену и третман сензомоторних способности које се налазе у основи стицања знања код деце ометене у развоју и интелектуалном функционисању.			
Исход предмета Упознавање студената са методичким упутства за реализацију садржаја сензомоторне методе у специјалној едукацији и рехабилитацији, упознавање са појмовима сензомоторне методе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Сензорна интеграција и дете. Сензорна интеграција и интелектуално функционисање. Сензорна интегративна дисфункција и сензорна интегративна терапија. <i>Практична настава:</i> Студијски истраживачки рад-овладавање извођењем сензомоторног метода у едукацији и рехабилитацији деце са сметњама интелектуалног развоја			
Литература 1. Монтесори, М. (2003). Упијајући ум, ДН Центар, 255-345. стр., ISBN 86-83239-13-6. 2. Ayres, J. (1983). Sensory Integration and the Child, Los Angeles:WPS, ISBN 0-87424-158-8. 3. Ayres, J., Robbins, J. (1998). Sensory Integration and the Child, 13 th Printing, Los Angeles: WPS, ISBN 978-0874241587. 4. Ayres, J.(2002). Dijete i senzorna integracija, Zagreb: Naklada „Slap“, ISBN 953-191-147-9.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, самостални задаци, демонстрације, мултимедија, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	55
практична настава	5		
колоквијум-и	30	
семинар-и	5		

Назив предмета: СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ ОСОБА С ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Бројчин Б. Бранислав; Банковић М. Слободан			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти оспособе за унапређивање социјалних вештина и укупне социјалне компетенције особа с интелектуалном ометеношћу.			
Исход предмета Студенти ће усвојити основне теоријске концепте социјалне компетенције, социјалних вештина и социјалне комуникације. Они ће на адекватан начин планирати, изводити, пратити и процењивати ефекте програма за развијање социјалних вештина код особа с интелектуалном ометеношћу. Студенти ће стећи знања везана за проблеме у понашању особа с интелектуалном ометеношћу. Поред тога, студенти ће бити у стању да ураде процену функције проблематичних понашања и да у складу с том проценом планирају третман.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Садржај предмета обухвата теоријске основе, као и различите приступе процени и третману социјалних вештина. Посебна пажња посвећена је програмима за развој ових вештина који су намењени особама с интелектуалном ометеношћу или су научно верификовани у раду с овом популацијом. У овом контексту, теоријска настава обухвата и основе социјалне комуникације (прагматску компетенцију) особа с интелектуалном ометеношћу. Поред тога, настава усмерава пажњу и на проблеме у понашању код ове популације, а посебно на процену функције понашања. <i>Практична настава</i> На вежбама студенти на основу теоријски стечених знања врше процену и планирају третмане везане за области које предмет проучава.			
Литература 1. Abbeduto, L., and Hesketh, L. J. (1997). Pragmatic development in individuals with mental retardation: learning to use language in social interactions. <i>Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews</i> 3 (4), 323–331. 2. Adams, C. (2002). Practitioner Review: The assessment of language pragmatics, <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i> 43 (8), 973–984. 3. Bierman K. L., and Erath S. A. (2006). Promoting social competence in early childhood: prevention and early intervention programs. In: K. McCartney & D. Phillips (Eds.), <i>Handbook of Early Child Development</i> (pp. 595–612). Malden: Blackwell. ISBN-13: 978-1-4051-2073-9 4. Elliott, S. and Busse, R.T. (1991). Social skills assessment and intervention with children and adolescents :guidelines for assessment and training procedures. <i>School Psychology International</i> , 12 (1–2), 63–83. 5. Gresham, F. M., Watson, T. S. & Skinner, C. H. (2001). Functional behavioral assessment: principles, procedures, and future directions. <i>School Psychology Review</i> 30 (2), 156–170. 6. Hatton, C. (1998). pragmatic language skills in people with intellectually disabilities: a review. <i>Journal of Intellectual & Developmental Disability</i> 23 (1), 79–100. 7. Matson, J. L. (2009). <i>Social Behavior and Skills in Children</i> . New York: Springer. 1–11, 22–34, 61–72, 77–91. ISBN 978-1-4419-0233-7 8. Mitchell, D. (2008). <i>What Really Works in Special and Inclusive Education – Using evidence-based teaching strategies</i> . Oxon and New York: Routledge. 163–170, 173–180. ISBN 0-203-02945-3 9. Бројчин, Б., Глумбић, Н. (2006). Синдромске специфичности проблема у понашању код особа са менталном ретардацијом. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 12 (3), 117–129. 10. Бројчин, Б., Банковић, С., Јапунца-Милисављевић, М. (2011). Социјалне вештине деце и младих с интелектуалном ометеношћу, <i>Настава и васпитање</i> , 60 (3), 419–429. 11. Бројчин, Б., Глумбић, Н., Милачић-Видојевић, И. (2010). Бихејвиорални и емоционални проблеми особа са интелектуалном ометеношћу. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (ур.) <i>Сметње и поремећаји: Феноменологија, превенција и третман II</i> (349–364). Београд: ЦИДД, ФАСПЕР. ISBN 978-86-80113-99-9			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, самостални задаци, мултимедија, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	/
практична настава	20	усмени испт	40
колоквијум-и	30	/	/
семинар-и	5	/	/

Назив предмета: КОГНИТИВНЕ СТРАТЕГИЈЕ УЧЕЊА			
Наставник: Глигоровић Г. Милица; Буха С. Наташа			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са концептом когнитивних и метакогнитивних стратегија учења и могућностима њиховог стимулисања, модулисања и учвршћивања код деце са тешкоћама у менталном развоју.			
Исход предмета Овладавање знањима и вештинама неопходним за планирање, креирање, спровођење и евалуацију процене и третмана у области усвајања и примене стратегија учења код деце са тешкоћама у менталном развоју.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам когнитивног стила; Концепт стратегија учења; Развој стратегија учења; Когнитивне стратегије учења; Метакогнитивне стратегије учења; Методи процене стратегија учења код деце са тешкоћама у менталном развоју; Методи третмана учења код деце са тешкоћама у менталном развоју. <i>Практична настава: Вежбе</i> Практична примена метода процене и третмана стратегија учења код деце са тешкоћама у менталном развоју.			
Литература <ol style="list-style-type: none"> Gligorović, M., Radić Šestić, M. (2010). The cognitive information processing in children with mild intellectual disabilities. In G. Nedović, D. Rapajić & D. Marinković (Eds.), <i>Special Education and Rehabilitation – Science and/or Practice</i> (pp. 351-372). Novi Sad: Society of Special Educators and Rehabilitators of Vojvodina. ISBN 978-86-913605-1-1 Gligorović, M., Radić Šestić, M., Nikolić, S., Ilić Stošović, D. (2011). Perceptual-motor abilities and prerequisites of academic skills. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i>, 10, 3, 405-434. Глигоровић, М., Буха, Н. (2011). Вербална флуентност код деце са лакоим интелектуалном ометеношћу. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 10, 4, 595-612. Глигоровић, М., Буха, Н. (2013). Вербалне стратегије решавања проблема код деце са лакоим интелектуалном ометеношћу. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 12, 1, 11-23. doi:10.5937/specedreh12-3333. Буха, Н., Глигоровић, М. (2012). Способност планирања код деце са лакоим интелектуалном ометеношћу. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 11, 3, 365-382. doi:10.5937/specedreh11-2320. Dole, J. A., Nokes, J. D., Drits, D. (2009). Cognitive Strategy Instruction. In G. G. Duffy & S. E. Israel (Eds.), <i>Handbook of research on reading comprehension</i> (pp. 347-372). Mahwah, NJ: Erlbaum. Publisher. ISBN: 9780805862003. Reid Lyon, G. (2000). <i>Frames of Reference for the Assessment of Learning Disabilities – New Views on Measurement Issues</i>. Baltimore, Maryland: Paul H. Brookes Publishing Co. (571-613). ISBN 1-55766-138-3. Salovaara, H. (2005). <i>Achievement Goals And Cognitive Learning Strategies In Dynamic Contexts Of Learning</i>. Oulu, Fin: Oulu University Press. (13-66) http://herkules.oulu.fi/isbn9514277635/isbn9514277635.pdf 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, други облици активне наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	45
колоквијум-и		
семинар-и	20		

Назив предмета: ПРОЦЕНА ЕДУКАТИВНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА ДЕЦЕ СА ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Глигоровић Г. Милица; Буха С. Наташа			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са циљевима, структуром, садржајем и методима процене едукативних потенцијала деце са интелектуалном ометеношћу.			
Исход предмета Оспособљеност студената за креирање, спровођење и евалуацију модела процене способности деце са интелектуалном ометеношћу за усвајање и примену знања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Циљеви и структура процене едукативних потенцијала деце са интелектуалном ометеношћу; Процена специфичних потенцијала и ограничења; Процена едукационих потреба; Процена могућности комуникације; Процена когнитивног стила; Процена могућности самопроцене и самосталног доношења одлука; Процена социјалних вештина; Процена породичног окружења; Процена могућности примене усвојеног знања у ширем социјалном окружењу; Процена специфичних академских вештина – писања, читања и математичких вештина. <i>Практична настава:</i> <i>Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Практична примена знања и вештина из области процене едукативних потенцијала деце са интелектуалном ометеношћу			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gligorović, M., Radić Šestić, M., Nikolić, S., Ilić Stošović, D. (2011). Perceptual-motor abilities and prerequisites of academic skills. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i>, 10, 3, 405-434. 2. Глигоровић, М., Буха, Н. (2012). Когнитивне способности особа са интелектуалном ометеношћу. У М. Глигоровић и С. Каљача (Ур.), <i>Когнитивне и адаптивне способности деце са интелектуалном ометеношћу</i> (стр. 67-91). Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 3. Буха, Н., Глигоровић, М. (2012). Адаптивно понашање код особа са интелектуалном ометеношћу – основни појмови, карактеристике и процена. У М. Глигоровић и С. Каљача (Ур.), <i>Когнитивне и адаптивне способности деце са интелектуалном ометеношћу</i> (стр. 28-48). Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 4. Глигоровић, М., Буха, Н. (2013). Когнитивне способности и адаптивне вештине код деце са лаком интелектуалном ометеношћу. У М. Глигоровић (Ур.), <i>Новине у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> (стр. 99-138). Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 5. Глигоровић, М., Радић Шестић, М. (2010). Процена способности неопходних за успешно овладавање академским вештинама код деце са сметњама у учењу. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 9, 1, 15-36. 6. D'Amato, R. C., Fletcher Janzen, E. (2005). <i>School Neuropsychology</i>. New Jersey: John Wiley&Sons Inc. (115-213) ISBN 13978-0-471-46550-8 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, други облици активне наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	45
колоквијум-и	20	Практични испит	
семинар-и			

Назив предмета: ПРОЦЕНА ПОТРЕБЕ ЗА ПОДРШКОМ ОСОБА СА ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Јапунџа-Милисављевић М. Мирјана, Глумбић П. Ненад, Гагић Д. Сања			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је усвајање теоријских и практичних знања која су неопходна да би се проценио ниво потребне професионалне и стручне подршке особама ометеним у интелектуалном развоју у процесу њихове социјалне интеграције и афирмације.			
Исход предмета Студенти ће усвојити знања о полазним основама, циљевима и садржајима социјалне подршке, као и могућност да се процени индивидуална потреба за подршком и у складу са тим дефинишу индивидуални програми и развију вештине имплементације и евалуације тих програма.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Карактеристике квалитета живота особа с интелектуалном ометеношћу; Процена потребе за подршком; Утврђивање индивидуалног профила интензитета подршке; Модели индивидуално усмереног и породично усмереног планирања подршке; Стратегије сарадње стручњака и сервиса који треба да пруже подршку; Стратегија израде индивидуалних програма подршке, модели имплементације и евалуација. <i>Практична настава</i> Вежбе предвиђају практичну процену индивидуалне потребе за подршком, дефинисање индивидуалних програма, као и примену оптималних активности у примени тих програма.			
Литература. 1. ААМР (2004). Supports Intensity Scale, American Association for Mental Retardation, Washington DC (преведено) (стр.110). 2. ААИДД (2011). Intellectual disability: definition, Classification, and Systems of Supports – eleventh edition (преведено) (стр. 143-184). 3. Schalock, R. L., Verdugo, M. A., Bonham, G. S., Fantova, F., & Van Loon, J. (2008). Enhancing personal outcomes: Organizational strategies, guidelines, and examples. <i>Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities</i> , 5 (4), 276-285. 4. Chou, Y. C., Lee, Y. C., Chang, S. C., & Yu, A. P. L. (2013). Evaluating the supports intensity scale as a potential assessment instrument for resource allocation for persons with intellectual disability. <i>Research in developmental disabilities</i> , 34(6), 2056-2063.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, демонстрације, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	практичан испит	
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијум-и	25	
семинар-и	25		

Назив предмета: САМОУСМЕРАВАЊЕ И САМОЗАСТУПАЊЕ ОСОБА СА ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Каљача С. Светлана; Дучић З. Бојан			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета: Циљ предмета је едукација у области усвајања знања о значају, моделима, стратегијама и принципима развоја вештина самоусмеравања и самозаступања особа са интелектуалном ометеношћу.			
Исход предмета: Студенти ће усвојити теоријска знања и практичне вештине потребне за самостално креирање, примену и евалуацију програма за развој вештина самоусмереног понашања, самосталног одлучивања, самозаступања и независности особа са интелектуалном ометеношћу; развиће компетенције у области саветовања родитеља и стручњака који су у непосредном односу са особама са интелектуалном ометеношћу са циљем унапређења социјалне подршке потребне за бољи квалитет живота ових особа и виши ниво индивидуалне и социјалне независности.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Појам, дефиниција и значај вештина самозаступања и самоусмеравања као компоненти социјалне партиципације и квалитета живота особа са интелектуалном ометеношћу; Методски приступи, програми и стратегије за развој вештина самоусмереног понашања и самозаступања особа са интелектуалном ометеношћу; Самозаступање као друштвени покрет; Улога и значај различитих чинилаца који пружају формалну и неформалну подршку за развој ових вештина (службе подршке у заједници, родитељи, одговарајуће социјалне групе); Однос самопоштовања, самоусмереног понашања и самозаступања; Технике евалуације примењених програма и процене нивоа развијености ових вештина код особа са интелектуалном ометеношћу. <i>Практична настава</i> Вежбе предвиђају обуку у области усвајања вештина практичне примене оптималних модела и методских приступа потребних за развој вештина самоусмереног понашања и самозаступање особа са интелектуалном ометеношћу.			
Литература 1. Beart, S., Hardy, G., Buchan, L. (2004). Changing selves: a grounded theory account of belonging to self-advocacy group for people with intellectual disabilities. <i>Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities</i> , 17, 91-100. 2. Bilić, M., Bratković, D., Nikolić, B. (2004). Evaluacija programa osposobljavanja osoba s mentalnom retardacijom za samozastupanje u području samopoštovanja, <i>Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja</i> , 40 (1), 1-12. 3. Caldwell, J. (2010). Leadership development of individuals with developmental disabilities in the self-advocacy movement. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i> , 54 (11), 1004-1014. 4. Duvdevany, I. (2002). Self-concept and adaptive behaviour of people with intellectual disability in integrated and segregated recreation activities. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i> , 46 (5), 419-429. 5. Garcia-Iriarte, E., Kramer J.C., J. M. Kramer J. M., Hammel, J. (2009). 'Who did what?': A participatory action research project to increase group capacity for advocacy. <i>Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities</i> , 22, 10-22. 6. Gilmartin, A., Slevin, E. (2009). Being a member of a self-advocacy group: experiences of intellectually disabled people. <i>British Journal of Learning Disabilities</i> , 38, 152-159. 7. Nota, L., Ferrari, L., Soresi, S., & Wehmeyer, M. (2007). Self-determination, social abilities and the quality of life of people with intellectual disability. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i> , 51 (11), 850-856. 8. Дучић, Б., Каљача, С., Радић-Шестић, М., Милановић-Доброта, Б. (2012). Улога саморегулације у социјалним односима код особа са интелектуалном ометеношћу. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 18 (3), 54, 569-582. 9. Мирков, С. (2007). Саморегулација у учењу: Примена стратегија и улога оријентација на циљеве. <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> , 39 (2), 309-328. 10. Петровић, Б., Стојисављевић, Д., Тадић, К. (2012). Појам о себи особа са интелектуалним тешкоћама – импликације за развој програма подршке. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 11 (4), 521-545. 11. Петровић, Б., Тадић, К., Стојисављевић, Д. (2009). Могућности примене инструмената упитничког типа намењених самопроцени капацитета за самозаступање особа са интелектуалним тешкоћама. <i>Примењена психологија</i> , 2 (3), 231-251.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2 часа недељно		Практична настава: 1 час недељно
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, демонстрације, консултације, интернет и интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	35
колоквијум-и	25	/	/
семинар-и	15	/	/

Назив предмета: МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ ОСОБА СА ИНТЕЛЕКТУАЛНОМ ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Милачић-Видојевић Р. Ивона			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Разумевање био-психо-социјалних и развојних потреба особа са интелектуалном ометеношћу (ИО), упознавање са процесима који воде здравом психичком развоју и процена ризика који воде до психичких обољења, упознавање са методама процене, дијагностике и третмана.			
Исход предмета Студенти ће стећи знање о био-психо-социјалним чиниоцима менталног здравља. Упознаће се са методама процене, дијагностике и третмана особа са ИО које имају поремећаје менталног здравља. Моћи ће да дају допринос сарадњи у мултидисциплинарном тиму који пружа помоћ особама са ИО код којих су евидентирани проблеми понашања и психичка обољења			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава:</i> Појам менталног здравља, шта су проблеми менталног здравља, шта су ментални поремећаји, ментално здравље и ИО. Деца и млади са ИО и менталним поремећајем. Одрасле особе са ИО и менталним поремећајем. Процена и дијагностика менталних поремећаја код особа са ИО. Третман особа са ИО и менталним поремећајем. Ментално здравље особа с аутистичким спектром поремећаја. Поремећаји понашања код особа са ИО. Преступници са ИО. Ментално здравље жена са ИО. Специјализоване услуге и сервиси за особе са ИО и менталним поремећајима. Подршка породици. Превенција менталних и бихејвиоралних поремећаја код особа са ИО. Општи принципи у основи правних и етичких питања за особе са ИО. Квалитет живота особа са ИО. Синдром сагоревања код особља које ради са особама са ИО.			
<i>Практична настава:</i> Студенти ће у наставним базама на основу интервјуа са особама са ИО писати кратке радове који покривају концепте наведене у садржају предмета.			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Милачић-Видојевић, И., Драгојевић, Н. (2010). Клиничка испољавања, дијагноза и третман депресије код особа са интелектуалном ометеношћу, <i>Београдска дефектолошка школа</i>, 2, 361-375. 2. Bouras , N. (1999). <i>Psychiatric and Behavioural Disorders in Developmental Disabilities and Mental Retardation</i>. Cambridge University Press. ISSN: 0-521 64395-3 (prevod teksta) 3. Милачић-Видојевић, И., Драгојевић, Н. (2012). Стигма према особама са интелектуалном ометеношћу, У М. Глигоровић & С. Каљача (ур.), <i>Когнитивне и адаптивне способности деце с лако м интелектуалном ометеношћу</i>. Универзитет у Београду, ФАСПЕР, 92-111. ИСБН 978-86-6203-027-6. 4. Милачић-Видојевић, И., Драгојевић, Н., Бројчин, Б. (2012). Ефикасност психолошких опблика рада са особама са интелектуалном ометеношћу, <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 11 (2), 285-305. 5. Милачић-Видојевић, И. (2009). Разумевање процеса жалости код особа са интелектуалном ометеношћу, <i>Београдска дефектолошка школа</i>, 1, 157-171. 6. Бројчин, Б., Глумбић, Н., Милачић-Видојевић, И (2010). Бихејвиорални и емоционални проблеми особа са интелектуалном ометеношћу. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (ур.) <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман</i>, део II. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, 349-365. ИСБН 978-86-80113-99. 7. Драгојевић, Н., Ханак, Н., Милачић-Видојевић, И. (2009). Одлике функционисања породица са интелектуално ометеним дететом. У Д. Радовановић (ур.) <i>Истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији</i>, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, 259-268. ИСБН 978-86-80113-83-8. 8. Милачић, И. (1997). Бихејвиорална терапија. У С. Бојанин, И. Милачић, М. Селаковић (ур.), <i>Аутизам</i>. Завет, Београд, 107-122. ISBN 86-7034-025-9. 9. Došen, A. (2007). Integrative treatment in persons with intellectual disability and mental health problem. <i>Journal of Intellectual Disability Research</i>, 51 (1), 66-74. 			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, интерактивна настава, мултимедијалне презентације, интернет			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	Усмени испит	70
колоквијум-и		
семинар-и	10		